

ОДИН

І ось я тут, горішж усередині жінки. Терпляче склавши руки, ждучи, ждучи й гадаючи, в кому я, хто на мене чекає, що́ на мене чекає. Мої очі ностальгійно заплющуються, коли я згадую, як дрейфував колись у своєму просвітчастому мішку, мрійливо плив у бульбашці власних думок крізь мій особистий океан у вповільнених сальто, м'яко стикаючись із прозорими стінами, в яких я ув'язнений, із довірливою мембраною, що вібрувала голосами змовників у нищій справі, котрі сама й заглушувала. Це було в моїй безжурній юності. Тепер я повністю перевернутий, ні дюйма власного простору, коліна вдавнені в живіт, думки заповнюють голову, як моя голова — таз матері. Я не маю вибору: моє вухо притиснуте вдень і вночі до цих кров'яних стінок. Я слухаю й беру собі на ум, і я занепокоєний. Я чую постільну мову смертоносного заміру, й мене жахає те, що на мене чекає, те, що може в себе мене втягнути.

Я занурений в абстракції, і тільки зв'язки, що плодяться між ними, створюють ілюзію знаного світу.

Коли я чую про «блакитний», якого ніколи не бачив, то уявляю певну мисленневу подію, близьку до «зеленого» — якого ніколи не бачив. Я вважаю себе невинним, не обтяженим прив'язаностями й обов'язками, вільним духом, незважаючи на обмежений простір моєї вітальні. Нікому мені перечити чи докоряти, ні імені, ні попередньої адреси, ні релігії, ні боргів, ні ворогів. Мій щоденник, якби існував, містив би тільки замітку про моє майбутнє народження. Я чистий аркуш — або був таким, попри те, що кажуть нині генетики. Але моя поверхня — слизька й пориста, що не згодилася б ні на шкільну дошку, ні на шиферний лист, — це поверхня, що пише сама на собі, росте день у день і стає менш порожньою. Я вважаю себе невинним, але виглядає на те, що я — частина змови. Моя мати — довгих років її невпинному, голосному хлюптіливому серцю — здається, до неї залучена.

Здається, Мати? Ні, не здається. Так і є. Ти залучена. Я це знав із самого свого початку. Чи прикличу спогад про неї, цю мить сотворення, що прийшла з моїм першим поняттям? Давно-давно, багато тижнів тому, моя нервова трубка замкнулася кінцями, щоб стати хребтом, і багато мільйонів моїх молодих нейронів, працьовитих, як шовкопряди, почали пряди й зіткали зі своїх витких відростків розкішне золоте полотно моєї першої ідеї, думки, настільки простої, що зараз вона вислизає від мене. Чи це було «я»? Надто самозакохано. Чи «зараз»? Надто драматично. Певно, щось, що передувало їм обом, їх обох обіймаючи, єдине слово, вміщене в мисленому зітханні або в захваті прийняття, чистого буття, щось на кшталт — «це»? Надто манірно. Тож, якщо коротко,

моя ідея була: «Бути». А як не вона, то її граматична форма – «є». Це була моя первісна думка, і от де причина – «є». Тільки це. У дусі *Es muss sein**. Початком свідомого життя був кінець ілюзії, ілюзії небуття, і вибух реальності. Триумф реалізму над магією, «є» над «здається». Моя мати є залученою у змову, і отже, я теж, навіть якщо моя роль полягатиме в тому, щоб її зірвати. Або якщо я, неохочий дурень, дозрію надто пізно – то щоб за неї помститися.

Але я не скаржуся на долю. Я знав із самого початку, щойно розгорнув із золотої парчі свою свідомість, як подарунок: я міг опинитись і в гіршому місці в набагато гірший час. Загальні речі вже зрозумілі, і в порівнянні з ними мої родинні негаразди видаються, або мали б видаватися, незначними. Є багато чого цінувати. Я успадкую блага сучасності (гігієну, вихідні, анестезію, настільні лампи, помаранчі взимку) і житиму в привілейованому куточку планети – у вгодованій, безчумній Західній Європі. Давня Європа – склеротична, порівняно добра, змучена своїми привидами, вразлива до кривдників, невпевнена в собі, вибраний пункт призначення для мільйонів бездольних. Районом, де я безпосередньо житиму, буде не квітуча Норвегія – яка була, з огляду на її величезний суверенний фонд і щедре соціальне забезпечення, моїм першим варіантом; і не мій другий варіант, Італія, обрана завдяки місцевій кухні та благословенному сонячному занепаду; і навіть не мій третій пункт, Франція, з її піно нуар і жвавим себелюбством. Натомість я отримаю дещо роз'єдна-

* «Так має бути», зі струнного квартету № 16, Оп. 135 Бетховена (тут і далі – прим. пер.).

не королівство під владою шанованої літньої королеви, де принц-підприємець, відомий своїми добрими справами, еліксирами (екстракт цвітної капусти для очищення крові) й неконституційним втручанням у державні справи, нетерпляче чекає на свою корону. Це буде мій дім, і хай так. Я міг з'явитися в Північній Кореї, де спадкоємство так само непохитне, але бракує свободи та їжі.

Як це так, що я, не просто молодий, і добре б, якби вчора народився, можу знати так багато – або знати достатньо, щоб помилятися щодо стількох речей? Я маю свої джерела, я слухаю. Моя мати, Труді, коли вона не зі своїм другом Клодом, любить радіо й віддає розмовам перевагу над музикою. Хто з виникненням Інтернету міг би передбачити підйом і розквіт радіо або відродження того архаїчного слова – «бездротовий»? Понад пральним гуркотом шлунку й кишкового я чую новини, живе джерело усіх лихих снів. Під владою компульсивного потягу до самоушкодження я уважно дослухаюся до аналітики й суперечок. Щогодинні повтори, регулярні півгодинні підсумки мені не набридають. Я терплю навіть Всесвітню службу Бі-Бі-Сі з її дитинячими вибухами синтетичних труб і ксилофона, що відокремлюють номери програми. Серед довгої тихої ночі я можу іноді різко штовхнути матір ногою. Вона прокидається, не може заснути й тягнеться за радіо. Жорстока розвага, я знаю, але на ранок ми обоє ліпше з усім обізнані.

І вона полюбляє подкасти лекцій і аудіокнижки з саморозвитку: «Знай своє вино» у п'ятнадцяти частинах, біографії драматургів сімнадцятого століт-